

כל הכבוד

נעמי דן

אני זוכרת את עצמי מרחפת עם ארוסי כדי לחלק את ההזמנות לחתונתנו. לא עברנו ממש מבית לבית וחילקנו הזמנות [נעזרנו בדואר...], רק הקשנו על דלתות הסבתות והדודים המבוגרים שבמשפחה כדי להזמין באופן אישי. שאלנו כל אחד מהמוזמנים המבוגרים את אותה השאלה: "מהו הדבר החשוב ביותר בחיי הנישואין?" רבים מהם כבר הפכו לאלמנים/ות ואחרים גמעו כבר את חמישים שנות הנישואים. כולם כאחד ענו את אותה תשובה- "כבוד". זה סוד הקסם של הזוגיות.

כבוד. נשמע מיושן? בתרבות הישראלית הצברית כבוד היא מילה מאוסה. כבר מזמן יוכבד הפסיקה להיקרא דודה יוכבד, את המילה "מורתי" שינינו לשמה הפרטי של המורה, לא אחת אנחנו מתקשים לפנות אל רבותינו בגוף שלישי, ומי לא קורא לחמיו ולחמותו בשם הפרטי? אפילו ראש הממשלה כבר איננו "אדוני" הוא פשוט "ביבי". הורים משתדלים להיות החברים הכי טובים של ילדיהם, ואיש ואשתו מכונים יחסי אהבה אחווה שלום ורעות ומנסים להעלים את ממד הכבוד מיחסיהם. שיקום מי שקם מהכיסא כשהוריו נכנסים בדלת. טוב אז ננסה שנית... שיקום מי שקם מכיסאו למראה סביו וסבתו המבוגרים. [שוב לא הלך...באופן כללי הלך הרוח הרווח במחננו הוא 'כל ישראל סחבקים זה לזה'. כבוד מריח מנפטלין תוצרת אנגליה. אנחנו ישראלים, צברים אצלנו "כבוד" הוא תואר כמעט ומעליב.

למרות שהסבתות והדודים שלי לא הצטיינו בקשר עמוק עם המסורת היהודית- הם כיוונו את עצתם לדעת התורה וחז"ל, אם נתבונן בפסוקי התורה ובהנחיות חז"ל נראה שהמילה "כבוד" חורזת את מערכות היחסים המשפחתיים. **"כבד את אביך ואת אמך"** [שמות כ' י"א]. חז"ל מדריכים אותנו לגבי מערכת היחסית הזוגית ואומרים: **"האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו והמדריך בניו בדרך ישר וכו' עליו הכתוב אומר וידעת כי שלום אוהלך"** [יבמות ס"ב]. ובתלמוד נאמר **"אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו"** כלומר **ייקרו וכבדו את נשותיכם כדי שתתעשרו** [בבא מציעא נ"ט]. ובהלכות אישות של הרמב"ם המכנה המשותף היחיד אותו דורש הרמב"ם משני בני הזוג גם יחד הוא **הכבוד**. מהאיש דורש הרמב"ם **"שיהא מכבדה [את אשתו] יותר מגופו"** ומהאישה **"שתהא מכבדת את בעלה יותר מדי"** יחס של כבוד הדדי עומד בבסיס היחסים המשפחתיים והפגיעה בו גורלית ממש.

הימים הללו בהם אנו נמצאים בהם ימים שכדאי להשקיע בהם בתיקון הכבוד ביחסינו. "אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם וגו'" (יבמות ס"ב) הסיבה למות תלמידי רבי עקיבא היא "מפני שלא נהגו כבוד זה בזה". לפי המסורת, ל"ג בעומר הוא היום שבו המגפה נעצרה.

אז מה זה אומר לנהוג כבוד זה בזה? אני מבקשת למקד את המבט ביחסי כבוד בין איש לאשתו, [למרות שמערכות יחסים רבות צריכות הסתכלות מחודשת ביחסי הכבוד הנעדרים מהן]. אנו נוטים להעיר ולצרף קובץ עצות מופלאות לבן/בת זוגנו, "אילו הם רק היו מקשיבים בקולנו..." צריך לזכור-לא נישאנו על מנת לבקר ולתקן את בן/בת זוגנו [בשביל זה יש לו/לה אימא...]. לא את, ולא אתה נושא בתפקיד המשגיח הרוחני ולכן מומלץ להימנע מהערות. ההערות מבטאות חוסר הערכה, מיעוט כבוד והעדר עין טובה כלפי בן/בת הזוג.

נקודה שנייה היא הניסיון לשמח את בן/בת הזוג. אם חשוב לאיש ששולחן שבת יהיה ערוך כבר בצהרי יום ששי- כבדי אותו והתאמצי למלא את מבוקשו. אם חשוב לאשתך שתתעניין בה במהלך היום, צור קשר- תרים טלפון נסו לכבד ולשמח את בן הזוג, תגידו תודה, הביעו הערכה. היענו לצרכי הזולת ללא שיפוט, גם אם את לא מרגישה שיש בעיה לדבר עם חברה שעה בטלפון, קבלי את זה שיש כאן בבית איש שישמח שתנתקי ותחליפי איתו כמה מילים. כל אחד ואחת יודעים במה אפשר להתאמץ עוד קצת כדי לשמח את האחר, להביע את הכבוד והחשיבות שאנו חשים כלפיה/ו. ולמרות שאנחנו צברים, אפשר להשיל את הקוצים ולכבד את האחר בפרי סברס מתוק.

לתגובות: mbshalem@gmail.com

